

**ΑΝΝΑ ΡΟΔΗ
ΔΑΣΚΑΛΑ**

ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΧΑΛΕΠΑΣ

**Ο ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ
ΕΛΛΗΝΑΣ ΓΛΥΠΤΗΣ**

ΑΙΓΙΝΑ 2021

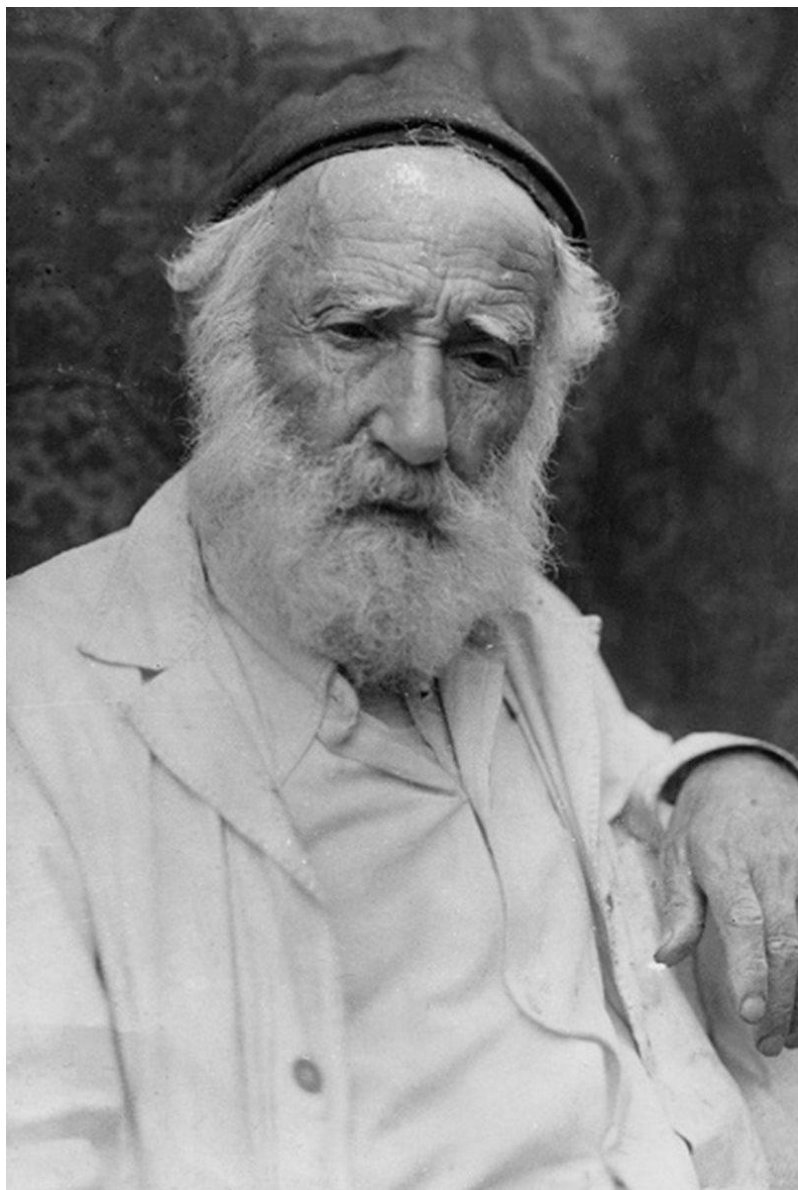
Άποψη της Χώρας της Τήνου (φωτ. Άννα Ρόδη)

Η Τήνος εκτός από το νησί της Παναγίας είναι και το νησί των καλλιτεχνών.

Εκτός από **τους** μεγάλους ζωγράφους **Νικόλαο Γύζη, Νικηφόρο Λύτρα, Νικόλαο Λύτρα** αλλά και τον μοντέρνο ζωγράφο του 20^{ου} αι. τηνιακής καταγωγής **Γιάννη Γαΐτη** το νησί διατηρεί μέχρι σήμερα και μια μακραίωνη παράδοση μαρμαρογλυπτικής.

Έχοντας υπ' όψιν όλα αυτά δεν είναι παράδοξο το ότι από την Τήνο κατάγονταν και ξεκίνησαν την καλλιτεχνική τους πορεία πολλοί σημαντικοί γλύπτες όπως οι: **Γεώργιος Βιτάλης, Αντώνιος Σώχος, Λάζαρος Λαμέρας** και **Δημήτριος Φιλιππότης**.

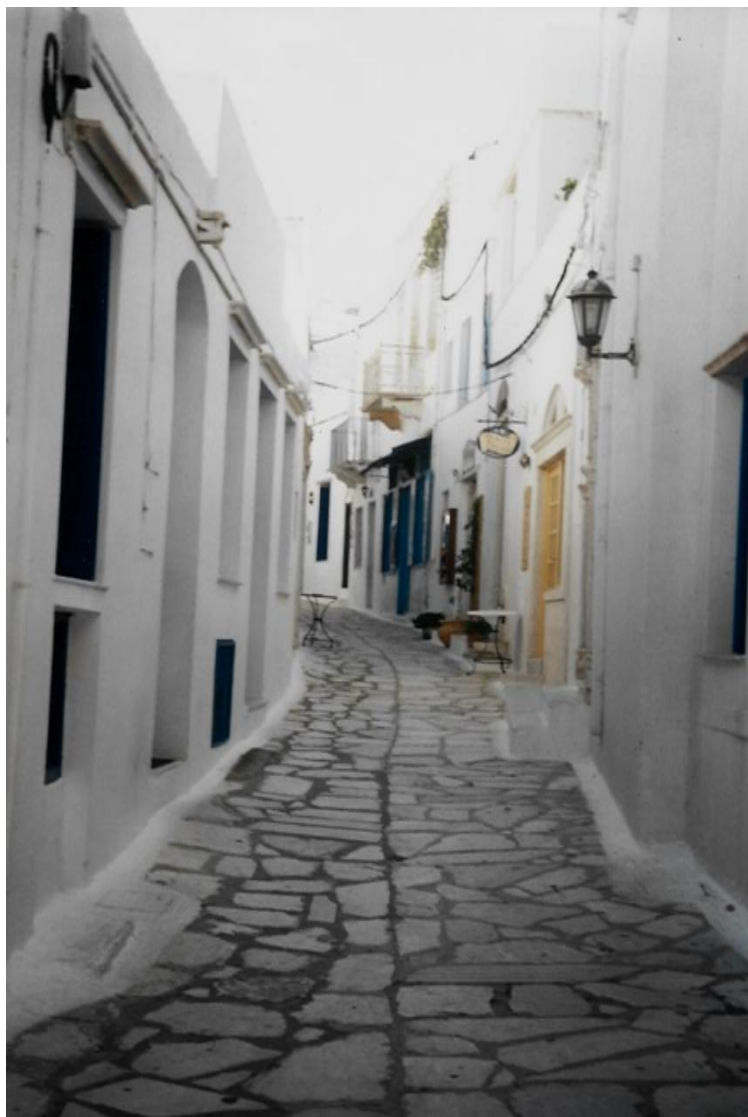
Ωστόσο ο σημαντικότερος από όλους τους γλύπτες της Τήνου αλλά και της Ελλάδας ήταν **Ο ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΧΑΛΕΠΑΣ**. Στα νεότερα χρόνια αυτός που κατά τη γνώμη μου τον συναγωνίστηκε σε αξία ήταν **Ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΠΡΑΛΟΣ**.

ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΧΑΛΕΠΑΣ (1854 – 1938)

Ο Γιαννούλης Χαλεπάς γεννήθηκε στον Πύργο της Τήνου το 1854 και ήταν γόνος μιας σημαντικής οικογένειας μαρμαρογλυπτών με μεγάλη επιχείρηση.

Ο πατέρας του ήθελε να τον κάνει έμπορο αλλά ο ίδιος αντέδρασε και σπούδασε από το 1869 έως το 1872 στη Σχολή Καλών Τεχνών του Πολυτεχνείου Αθηνών.

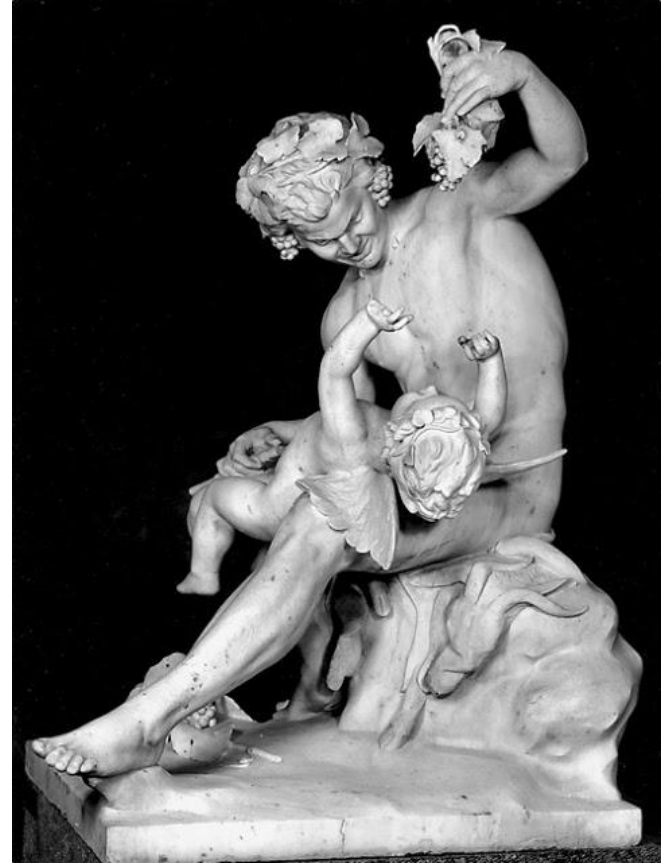

**Πλακόστρωτο
καλντερίμι του
χωριού Πύργος
στην Τήνο (φωτ.
Άννα Ρόδη)**

Η Παναγία της Τήνου (Ευαγγελίστρια) (φωτ. Άννα Ρόδη)

Το 1873 έφυγε με υποτροφία του Ιερού Ιδρύματος Ευαγγελιστρίας Τήνου για σπουδές στη Σχολή Καλών Τεχνών του Μονάχου.

Τα έργα του, «**Το παραμύθι της Πεντάμορφης**» και «**Ο Σάτυρος που παίζει με τον Έρωτα**» έλαβαν εξαιρετικές κριτικές αλλά ο ίδιος αναγκάστηκε να διακόψει τις σπουδές του, όταν τού τέλειωσαν τα χρήματα.

«Ο Σάτυρος που παίζει με τον Έρωτα» (κεφαλή του Σάτυρου)

«Το παραμύθι της Πεντάμορφης» (λεπτομέρεια)

Σοφία Αφεντάκη

Το 1877, και, ενώ είχε πια δικό του εργαστήριο στην Αθήνα, μια χαροκαμένη μητέρα τού έδωσε μια φωτογραφία της νεαρής κόρης της Σοφίας ή Σόφης, που είχε πεθάνει από φυματίωση, και παραγγελία, για να δημιουργήσει ένα έργο που θα κοσμούσε τον τάφο της στο Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών. Τότε ήταν που δημιούργησε το πιο διάσημο γλυπτό του, «**την Κοιμωμένη**».

« Η Κοιμωμένη του Χαλεπά »

**« Η Κοιμωμένη του
Χαλεπά»
(πρόσωπο)**

Λίγο αργότερα πάλι το 1877, ο γλύπτης εμφάνισε την ψυχική νόσο που θα τον ταλάνιζε για όλη την υπόλοιπη ζωή του και ακολούθησε ο εγκλεισμός του με την επιμονή του πατέρα του **στο ψυχιατρείο της Κέρκυρας, που κράτησε 14 ολόκληρα χρόνια**. Οι φήμες οργίασαν ότι για την ασθένεια του έφταιξε η ενασχόλησή του με «**την Κοιμωμένη**» και ο παράξενος έρωτας που ένιωθε γι' αυτήν.

Όταν πέθανε ο πατέρας του, το 1902, η μητέρα του τον πήρε μαζί της **στην Τήνο** και, επειδή θεωρούσε ότι η τέχνη ήταν υπεύθυνη για την ψυχική του κατάσταση, τού απαγόρευσε να ασχολείται μ' αυτήν.

Όσες φορές προσπάθησε να δημιουργήσει έργα από πηλό ή κάρβουνο, ερχόταν αντιμέτωπος με εκείνη, που κατέστρεφε πεισματικά τις δημιουργίες του.

Η τελευταία κατοικία του Γ. Χαλεπά στην οδό Δαφνομήλη 35

Το 1916 πέθανε η μητέρα του και έμεινε μόνος και πάμφτωχος να βόσκει πρόβατα και να παλεύει με τα ψυχολογικά του προβλήματα και τους γύρω του. Παρ' όλ' αυτά ξαναβρήκε τη δύναμη να δημιουργήσει, αν και τού έλειπαν ακόμη και τα βασικά εργαλεία.

το 1930 η ανιψιά του Ειρήνη, πήρε στο σπίτι της στην Αθήνα και φιλοξένησε τον θείο της ως το 1938 που πέθανε.

Αναθηματική πλάκα που ενημερώνει τους περαστικούς ότι εδώ ήταν η τελευταία κατοικία του Γ. Χαλεπά στην οδό Δαφνομήλη 35, στην Αθήνα.

Σώζονται συνολικά **115 γλυπτά του Γ. Χαλεπά**. Ας δούμε μερικά ακόμη:

«**Προσευχόμενη**»

«**Άγγελος**»

«Επιτύμβιος άγγελος»

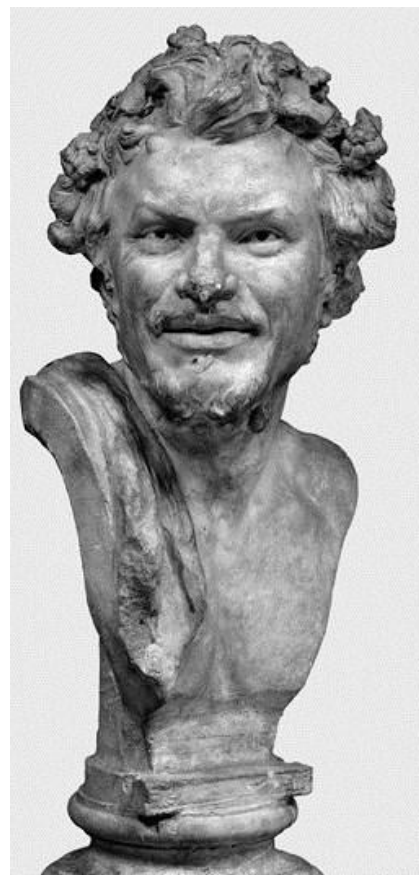
«Άγγελος»

«Η Αναπαυόμενη»

**«Οιδίποδας και
Αντιγόνη»**

«Σάτυρος»

«Μήδεια»

«Μ. Ἀλέξανδρος»

«Φιλοστοργία»

Ο Γιαννούλης Χαλεπάς επισκέφτηκε «**την Κοιμωμένη**» του στο Α΄ νεκροταφείο μετά από πολλά – πολλά χρόνια.

Το σπίτι – μουσείο Χαλεπά στον Πύργο της Τήνου (φωτ. Άννα Ρόδη)

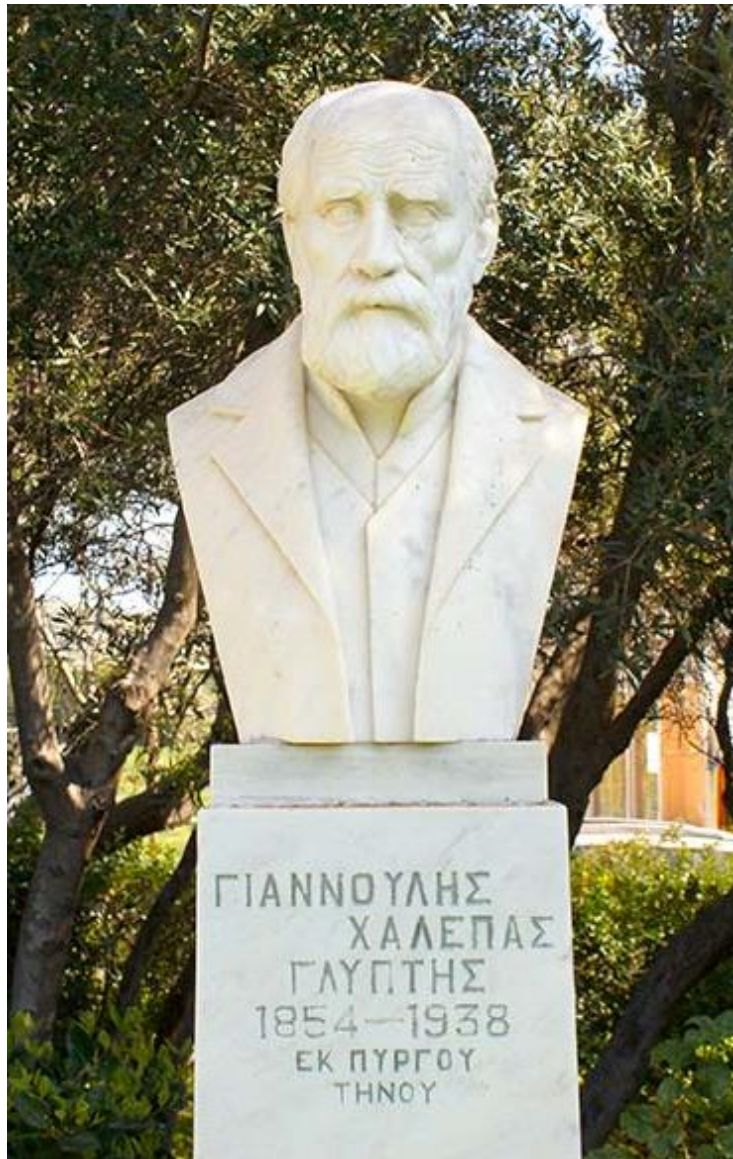
Σπίτι – μουσείο Χαλεπά: το κρεβάτι του γλύπτη (φωτ. Άννα Ρόδη)

**Σπίτι – μουσείο
Χαλεπά: ο πάγκος
εργασίας του (φωτ.
Άννα Ρόδη)**

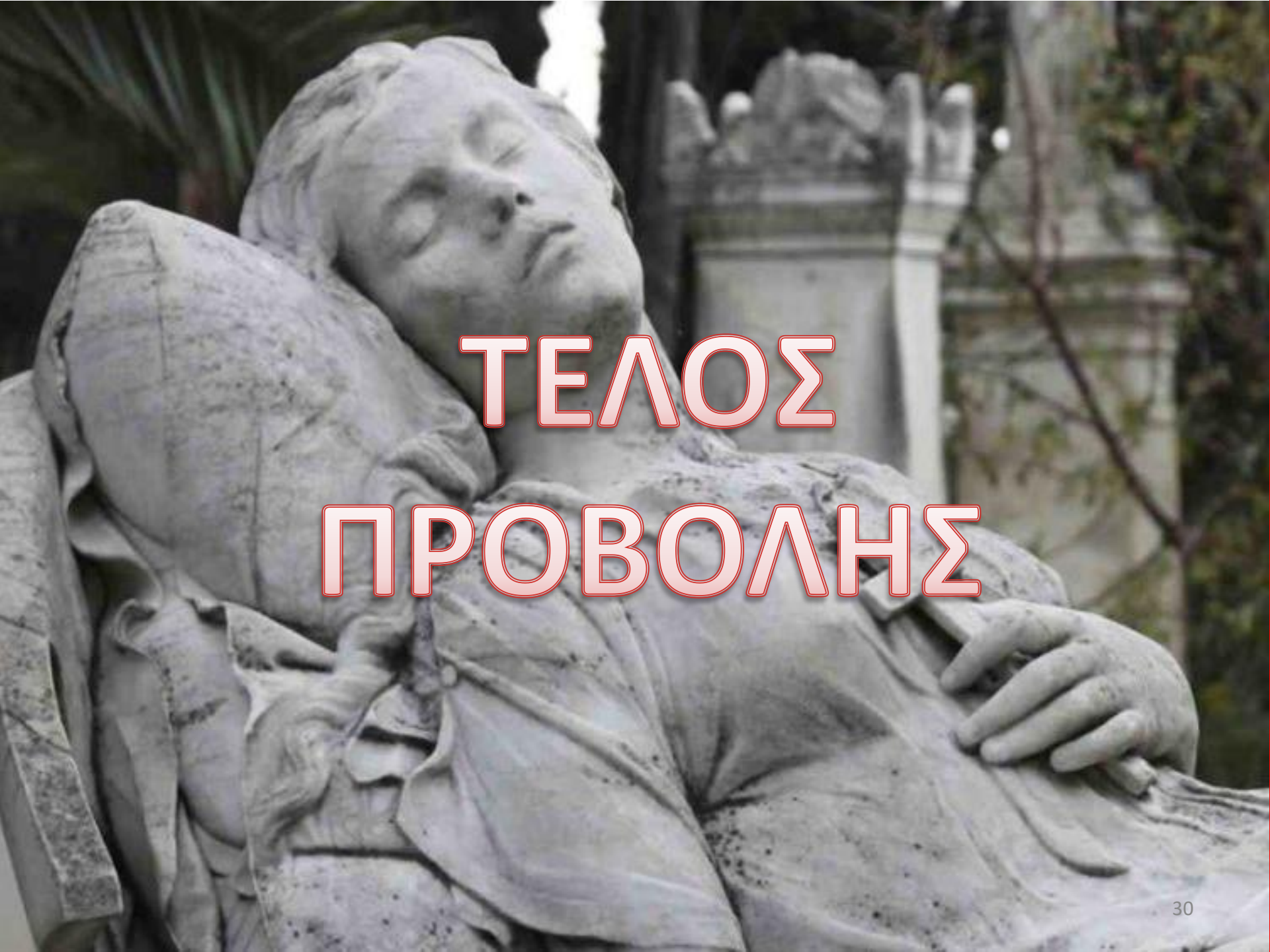
Σπίτι – μουσείο Χαλεπά: ο κήπος με την προτομή του (φωτ. Άννα Ρόδη)

**Σπίτι – μουσείο
Χαλεπά: η προτομή
από κοντά**

**Πηγές πληροφοριών και εικόνων εκτός
από το προσωπικό μου φωτογραφικό αρχείο**

1. **Μπόλης Γιάννης: Γιαννούλης Χαλεπάς (σειρά Σύγχρονοι Έλληνες εικαστικοί), εκδ. Τα Νέα**
2. <https://rpn.gr/o-giannoulis-chalepas-kai-i-mythistorimatiki-zoi-toy/>
3. http://texni-zoi.blogspot.com/2018/03/blog-post_15.html
4. <https://www.andro.gr/empneusi/giannoulis-halepas/>
5. <https://www.nationalgallery.gr/el/giannoulis-halepas.html>
6. <https://www.nostimonimar.gr/volta-sto-kolonaki/>
7. <https://tinosecret.gr/listing-item/giannoulis-halepas-museum/>
8. <https://tinosecret.gr/giannoulis-chalepas/>
9. <https://3pointmagazine.gr>

A marble sculpture of a reclining figure, possibly a philosopher or deity, with the Greek text 'ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ' overlaid. The figure is shown in a state of repose, with its head tilted back and eyes closed. The sculpture is set against a background of other stone structures and foliage.

ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ